

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΓΙΑΝΝΙΣΗΣ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΤΟΥ ΙΣΝΤΑΛ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΔΙΟΠΤΡΑ

Στον πατέρα μου, Χρήστο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η γυναίκα του Ίονταλ – ένα ανεξιχνίαστο μυστήριο

ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΠΕΡΙΠΟΥ πενήντα χρόνια βρέθηκε το γυμνό και μισοκαμένο πτώμα μιας γυναίκας σε μια απομακρυσμένη κοιλάδα στη Νορβηγία. Στις ημέρες, τις εβδομάδες και τα χρόνια που ακολούθησαν η υπόθεση έγινε ένα από τα μεγαλύτερα αστυνομικά μυστήρια της Νορβηγίας. Εντέλει κανείς δεν έμαθε ποια ήταν, πώς πέθανε και τι έκανε στη χώρα.

Άκουσα αυτή την ιστορία για πρώτη φορά ως έφηβος και με εντυπωσίασε. Όταν έμαθα ότι ο Έλληνας φίλος και συγγραφέας Βαγγέλης Γιαννίσης έχει εμπνευστεί από αυτό το μυστήριο, έπαξα να βρω παλιές σχετικές δημοσιεύσεις στις εφημερίδες.

Η άγνωστη γυναίκα πήρε το όνομα του μέρους όπου βρέθηκε: Ιοντάλεν (Παγωμένη Κοιλάδα). Μαζί της βρέθηκαν μεταξύ άλλων ένα καμένο διαβατήριο, υπνωτικά χάπια και ένα άδειο μπουκάλι από λικέρ. Η νεκροψία έδειξε πως πέθανε από έναν συνδυασμό εγκαυμάτων από τη φωτιά και δηλητηρίασης από μονοξείδιο του άνθρακα. Ήταν αναίσθητη τη στιγμή του θανάτου, σημάδι πως είχε περιλουστεί με βενζίνη. Η μόνη ένδειξη βίας στο σώμα της ήταν μια

μελανιά στον λαιμό, σαν από χτύπημα καράτε. Στη νεκροψία ελέγχθηκαν επίσης τα δόντια της. Οι οδοντιατρικές εργασίες στο στόμα της έδειξαν πως είχε επισκεφτεί οδοντίατρο στη Νότια Αμερική.

Η αστυνομία βρήκε δακτυλικά αποτυπώματα της γυναίκας σε δύο βαλίτσες που βρέθηκαν στον σιδηροδρομικό σταθμό του Μπέργκεν. Από όλα τα ρούχα είχαν αφαιρεθεί συστηματικά οι ετικέτες με τις μάρκες. Ακόμα και η επκέτα από μια κρέμα που είχε αγοράσει η γυναίκα από κάποιο φαρμακείο είχε αποκολληθεί. Μέσα στις αποσκευές βρέθηκαν επίσης κάμποσα ζευγάρια γυαλιά οράσεως με ψεύτικους φακούς, σαν να χρησιμοποιούνταν για μεταμφιέσεις. Στη φόδρα της μιας βαλίτσας βρέθηκαν, επιπλέον, περίπου 500 γερμανικά μάρκα – ένα σημαντικό ποσό για το 1970.

Εκτεταμένη έρευνα έδειξε πως η γυναίκα είχε ταξιδέψει σε όλη τη Νορβηγία, αλλά και στην Ευρώπη, με εννέα διαφορετικές ψεύτικες ταυτότητες. Σύμφωνα με παρατηρήσεις διαφόρων μαρτύρων, χρησιμοποιούσε διαφορετικές περούκες, ενώ μέσα στη μία από τις δύο βαλίτσες βρέθηκε και ένα ημερολόγιο με σημειώσεις σε άγνωστο κώδικα. Αργότερα η αστυνομία έσπασε τον κώδικα και βρήκε πως επρόκειτο για τα αρχικά των τόπων που είχε επισκεφτεί η γυναίκα σε διάφορες χρονικές στιγμές.

Από τις περιγραφές μαρτύρων και τις αναλύσεις που έγιναν στο πτώμα φτιάχτηκε ένα πορτρέτο της γυναίκας και αναζητήθηκαν πληροφορίες στο εσωτερικό και στο εξωτερικό. Εμφανίστηκαν πολλοί που θεωρούσαν πως την είχαν δει, όμως κανένας δεν ήταν σε θέση να πει με σιγουριά ποια ήταν η πραγματική της ταυτότητα.

Η αστυνομία έμαθε πως η γυναίκα μιλούσε πολλές γλώσσες: γαλλικά, γερμανικά, αγγλικά και φλαμανδικά. Είχε μείνει σε αρκετά ξενοδοχεία – σε πολλές περιπτώσεις, μάλιστα, όταν έβλεπε πως το δωμάτιό της είχε μπαλκόνι, ζητούσε να της το αλλάξουν. Η αστυνομία ανέκρινε περίπου εκατό άτομα για την υπόθεση. Υπήρξαν υποψίες πως ήταν κατάσκοπος, πράκτορας της KGB ή της Μοσάντ. Οι αρχές δεν αποκάλυψαν ποτέ αν αναμείχθηκε στην υπόθεση το ειδικό τμήμα του αρχηγείου της νορβηγικής αστυνομίας ή οι μυστικές υπηρεσίες της χώρας. Το επίσημο πόρισμα ήταν πως η γυναίκα αυτοκτόνησε.

Το μόνο που ξέρουμε με σιγουριά για τη γυναίκα του Ίσνταλ είναι πως δεν ξέρουμε όλη την αλήθεια. Ίσως ο Βαγγέλης Γιαννίσης μπορέσει να μας προσφέρει μια αξιόπιστη εξήγηση. Ανεξάρτητα από αυτό, είναι σίγουρο ότι ο Βαγγέλης έχει γράψει άλλη μία συναρπαστική ιστορία σε σκανδιναβικό φόντο. Όπως και να 'χει, χάρηκα όταν διάβασα τον τίτλο.

Λάρβικ, Νορβηγία
19 Φεβρουαρίου 2019
JØRN LIER HORST

Ο Jørn Lier Horst είναι ένας από τους πιο έμπειρους αστυνομικούς ερευνητές, αλλά και ένας από τους πιο επιτυχημένους συγγραφείς αστυνομικών μυθιστορημάτων της Σκανδιναβίας.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

22 Δεκεμβρίου 1969

Έρβικ, λίγο έξω από το Μπέργκεν

«Ο ΠΑΤΕΡΑΣ ΜΟΥ θα τσαντιστεί, ξέρεις».

Ο οδηγός του πράσινου Volvo ρουθούνησε και ανέβασε την ένταση του ραδιοφώνου. Η μελωδία του «White Christmas» πλημμύρισε το κουβούκλιο του αυτοκινήτου, αναγκάζοντας τον νεαρό επιβάτη που καθόταν στο δερμάτινο πίσω κάθισμα, με τους ώμους σκυφτούς, να σωπάσει για λίγο. Μια κατσαρή τούφα, η οποία είχε κάμποσο καιρό να συναντήσει νερό και σαμπουάν, σκέπαζε το μέτωπο και τα μάτια του. Οι ακτίνες του φεγγαριού –το μοναδικό φως στον ερημικό δρόμο που διέσχιζε το όχημα– διαπερνούσαν τα παράθυρα του Volvo και έπεφταν πάνω στις χειροπέδες που ήταν περασμένες σφιχτά στους καρπούς του νεαρού. Τα μάτια του σηκώθηκαν στιγμιαία και συνάντησαν το φευγάλο βλέμμα του οδηγού στον μεσαίο καθρέφτη.

«Δεν έχεις ιδέα πόσο θα τσαντιστεί ο πατέρας μου όταν μάθει–»

«Πως ο γιος του έκλεψε το αμάξι του. Ναι, συμφωνώ».

Τα μάτια του νεαρού χαμήλωσαν και πάλι. Το πατάκι στο πάτωμα του αυτοκινήτου είχε πλυθεί πρόσφατα –μπορούσε να μυρίσει τη φρεσκάδα του απορρυπαντικού–, ωστόσο ένας κόκκος ρυζιού –άγνωστο τι γύρευε εκεί– ξεχώριζε πάλλευκος πάνω στο σκουρόχρωμο υλικό.

«Δεν το έκλεψα», μουρμούρισε. «Το δανείστηκα».

Ο οδηγός ρουθύνισε για ακόμα μία φορά. «Για να πεταχτείς μέχρι το Γκάρνες και να ψωνίσεις ναρκωτικά».

«Λίγο χόρτο ήταν».

«Δηλαδή για λίγο χόρτο πολτοποιήσες το πρόσωπο του μικρού που σ' το πουλῆσε;»

«Ήθελε να με κλέψει, εντάξει;» Τα δάχτυλα του νεαρού έσφιξαν το κάθισμα μέχρι που οι αρθρώσεις άσπρισαν. Σταγονίδια σάλιου εκτοξεύτηκαν από το στόμα του. «Δεν είδες το σπλέτο που είχε πάνω του;»

«Ίσως να το έβλεπα αν δεν μου αποσπούσε την προσοχή το μάτι του, το οποίο κρεμόταν από την κόγχη».

Ο νεαρός έγειρε πίσω στο κάθισμα και σταύρωσε τα χέρια στο στήθος, όσο δηλαδή του επέτρεπαν οι χειροπέδες. Τα χείλη του ήταν σφιχτά κλεισμένα, μεταμορφώνοντας το στόμα του σε μια αχνή γραμμή πάνω στο διάσπαρτο από σκόρπιες τρίχες πρόσωπό του.

«Τράβα γαμήσου, Στόλεσεν».

Ο οδηγός τού χάρισε ένα μειδίαμα από τον καθρέφτη και στη συνέχεια έστρεψε την προσοχή του στον λασπωμένο δρόμο που ανοιγόταν μπροστά τους. Τα φώτα του Μπέργκεν φαίνονταν από μακριά, σπάζοντας τη μονοτονία του σκοταδιού. Ο Ρολφ Στόλεσεν έπαιξε τα δάχτυλά του πάνω στο τιμόνι καθώς από μέσα του ήδη φανταζόταν τη ζέστη του αστυνομικού τμήματος να τον τυλίγει. Το χριστουγεννιάτικο

πάρτι είχε ήδη ανάψει όταν έλαβαν την κλήση από το Γκάρνες. Οι φωνές των δύο νεαρών είχαν αναστατώσει τη γειτονιά, η οποία είχε παραδοθεί στη γαλήνη της δεκεμβριάτικης βραδιάς, με αποτέλεσμα τρεις από τους ενοίκους των γύρω πολυκατοικιών να καλέσουν την αστυνομία. Ο Στόλεσεν, καθώς ήταν ο παλαιότερος αξιωματικός του τμήματος, ανέλαβε να απαντήσει. Μόνος. Το *πατρικό του ένστικτο*, όπως το ονόμαζε η σύζυγός του, δεν τον άφησε να διακόψει τη διασκέδαση των υπολοίπων.

Αναστένανε και έπασε τη στιγμιαία αφάδα του αλκοόλ στην ανάσα του. Εδώ που τα λέμε, ήταν ο μόνος που είχε πει κάτω από τρία σφηνάκια *μπρενβίν*, άρα ήταν και ο μόνος που βρισκόταν σε κατάσταση για να οδηγήσει. Σε *υποτυπώδη* κατάσταση για να οδηγήσει. Ο Στόλεσεν ήξερε καλά τι επίδραση είχε στο σώμα ακόμα και ένα σφηνάκι, οπότε επέλεγε να οδηγήσει με ταχύτητα κάτω των πενήντα χιλιομέτρων, διορθώνοντας κάθε τόσο το τιμόνι όταν οι ρόδες του Volvo γλιστρούσαν πάνω στη λάσπη του οδοστρώματος.

Κρατώντας με το αριστερό το τιμόνι, έβγαλε από την εσωτερική τσέπη του παλτού του ένα μισοάδειο πακέτο Marlboro, τσίμπησε ένα με τα χείλη και πάτησε τον αναπτήρα του αυτοκινήτου. Ο νεαρός στο πίσω κάθισμα σούφρωσε τη μύτη του.

«Ε, δεν μπορείς να καπνίσεις εδώ μέσα, έχω άσθμα».

«Να το σκεφτόσουν προτού μου χαλάσεις το πάρτι».

Το *ποπ* του αναπτήρα και το τσιτσίρισμα της καυτής μεταλλικής επιφάνειας καθώς ερχόταν σε επαφή με το τσιγάρο σχημάτιζαν ένα βουβό *Άντε γαμήσου* προς το κωλόπαιδο που τον είχε αναγκάσει να οδηγήσει μισή ώρα μέχρι το Γκάρνες για να το μαζέψει.

Το τσιγάρο αναπαυόταν στο σταχτοδοχείο του Βολνο και η βαριά του γεύση, που είχε κατακαθίσει στη γλώσσα του Στόλεσεν, είχε αρχίσει να ξεθυμαίνει προ πολλού, όταν το αμάξι στάθμευσε έξω από το αστυνομικό τμήμα του Μπέργκεν.

Ο Στόλεσεν βγήκε έξω, τεντώθηκε κι έπειτα άνοιξε την πίσω πόρτα, κάνοντας νόημα στον νεαρό να τον ακολουθήσει. Δύο ένστολοι στέκονταν στο πεζοδρόμιο, κρατώντας από ένα κουτάκι μπίρα στο χέρι ο καθένας, και συζητούσαν σαν να ήθελαν να σηκώσουν όλη τη γειτονιά στο πόδι. Σκέφτηκε προς στιγμήν αν είχε νόημα να τους κάνει παρατήρηση, όταν θυμήθηκε πως και οι υπόλοιποι κάτοικοι της πόλης βρίσκονταν βυθισμένοι στην ίδια ομίχλη της χριστουγεννιάτικης μέθης – το τελευταίο που θα τους ενδιέφερε ήταν δύο μπάτσοι που συζητούσαν φασαριόζικα για γκόμενες, αμάξια και το πόσο μεγάλα είναι τα γεννητικά τους όργανα.

Προχωρώντας μαζί με τον μικρό, χαιρέτησε με μια διακριτική κίνηση του κεφαλιού τον έναν από τους δύο, τον Έμπε Φάρνες, έναν νεαρό αστυφύλακα που ήταν και η πιο πρόσφατη προσθήκη στο δυναμικό του τμήματος. Το Ψάρι, όπως τον φώναζαν, ανταπέδωσε το νεύμα και συνέχισε να συζητάει με τον Αλφ Μάρουμ. Καλό θα ήταν να του έκανε μια κουβέντα σχετικά με το τι κουμάσι ήταν ο Μάρουμ, σκέφτηκε ο Στόλεσεν ανοίγοντας την πόρτα του κτιρίου. Θα ήταν κρίμα ο Φάρνες να γίνει σαν τα μούτρα του συνεργάτη του.

«Στόλεσεν! Πολύ άργησες!»

Εκείνος γύρισε για να δει το αναποκοκκινισμένο πρόσωπο του διοικητή της Αστυνομικής Διεύθυνσης του Μπέργκεν, Φρανκ Λίκεν. Τα μάτια του γυάλιζαν, οι πόροι του

δέρματός του είχαν ανοίξει, ενώ από το μισάνοιχτο στόμα του κρεμόταν μια κλωστή σάλιου. Ένα δευτερόλεπτο αργότερα κατέφτασε και η μπόχα από το αλκοόλ. *Α, ρε Φρανκ.*

«Ο μικρός εδώ σακάτεψε έναν τύπο στο Γκάρνες για μερικά γραμμάρια χασίς».

Ο Λίκεν μισόκλεισε τα μάτια, σαν να προσπαθούσε να διώξει τη θολούρα του πιστού. «Ο γιος του αντιδημάρχου είναι;»

«Το βρήκες, Φρανκ».

Ο Λίκεν ρουθούνησε και με ένα ξαφνικό τίναγμα του χεριού του χαστούκισε τον νεαρό. «Το ξέρει ο πατέρας σου ότι είσαι πρεζάκι; Ε;»

Δύο αστυνομικοί απομάκρυναν τον διοικητή τους, ενώ ο νεαρός έκρυψε το κεφάλι του μέσα στα χέρια του. Ο Στόλεσεν τον έσπρωξε προς τον ανελκυστήρα που οδηγούσε στον όροφο των κρατητηρίων.

«Να μείνει μέσα για κάνα τριήμερο, καλό θα του κάνει, του κωλόπαιδου», ωρυόταν ο Λίκεν.

Ο Ρολφ Στόλεσεν αναστέναξε και κάλεσε τον ανελκυστήρα. Καθώς περίμενε, έριξε μια φευγαλέα ματιά στη γεμάτη κόσμο αίθουσα. Εντόπισε τη σύζυγό του πιο πέρα, να μιλάει με την Αγκνέτα, τη γραμματέα του τμήματος, κατεβάζοντας αργά ένα ποτήρι κρασί. Η Μπέτε Στόλεσεν ήταν ίσως το μοναδικό άτομο σε ολόκληρο το κτίριο που έπινε για να απολαύσει τη γλυκιά ζάλη του αλκοόλ και όχι για να μεθύσει μέχρι να ξεράσει το προχτεσινό πρωινό στο πίσω στενό.

«Στόλεσεν!»

Η φωνή ακούστηκε τη στιγμή που το *πλινκ* του ανελκυστήρα σήμανε την άφιξή του. Ο επιθεωρητής γύρισε και

είδε τον κοντόχοντρο άντρα που σκούπιζε με ένα βρόμικο πανί το πρόσωπό του. Περίμενε υπομονετικά μέχρι η αναπνοή του αγνώστου να επιστρέψει σε φυσιολογικά επίπεδα.

«Είστε... ο Ρολφ... Στόλεσεν».

«Ναι».

«Με λένε Μάγκνους Κάρλσεν».

Ο Στόλεσεν ανασήκωσε το φρύδι του. «Κύριε Κάρλσεν, βρίσκομαι εν μέσω μιας—»

Ο Κάρλσεν τον σταμάτησε απλώνοντας το χέρι του. «Δεν θα σας καθυστερήσω. Θέλω απλώς να σας ενημερώσω ότι χτες ήταν η κηδεία της γυναίκας μου».

Το φρύδι του Στόλεσεν παρέμεινε σηκωμένο, σχηματίζοντας ένα τριχωτό αγκίστρι. «Δεν καταλαβαίνω. Γνωρίζομαστε;»

Ο άντρας κατέβασε το φερμουάρ του παλτού του και έβγαλε από το εσωτερικό του μια ασπρόμαυρη φωτογραφία. Την κράτησε μερικά εκατοστά από το πρόσωπο του Στόλεσεν, αναγκάζοντάς τον να την κοιτάξει. Το χαρτί μύριζε κλεισούρα, σαν να βρισκόταν για χρόνια στο συρτάρι κάποιας παμπάλαιας βιβλιοθήκης. Πάνω του το πρόσωπο ενός νεαρού άντρα τον παρατηρούσε χαμογελαστό.

Ο Στόλεσεν απομάκρυνε το χέρι του αγνώστου. «Σας παρακαλώ, κύριε Κάρλσεν...»

«Καταλαβαίνω, καταλαβαίνω», μονολόγησε ο άντρας κοιτάζοντας το καλυμμένο με λανολίνη πάτωμα. «Δεν περιμένω να θυμάστε όλους όσους συλλαμβάνετε. Ακόμα κι αν πεθάνουν στη φυλακή με ένα σουβλί καρφωμένο στον λαιμό».

Ο Στόλεσεν αναστέναξε και έριξε τους ώμους καθώς παρατηρούσε τον άντρα να επιστρέφει με αργές κινήσεις τη

φωτογραφία στην εσωτερική τσέπη του παλτού. Είχε καταλάβει περί τίνος πρόκειται. Θυμόταν τον πιτσιρικά που είχε συλλάβει πριν από τρία χρόνια για βιασμό. Μία εβδομάδα μετά τον εγκλεισμό του σε φυλακή υψίστης ασφαλείας είχε δολοφονηθεί κατά τη διάρκεια του βιασμού του. Τέσσερις συγκρατούμενοί του τον στρίμωξαν στα πλυντήρια και, αφού τον βίασαν μέχρι οι φωνητικές χορδές του να εξαντληθούν από τις απελπισμένες αλλά αναπάντητες κραυγές του για βοήθεια, του πέρασαν ένα αυτοσχέδιο σουβλί μέσα από την καρωτίδα, αφήνοντάς τον να αιμορραγήσει μέσα σε ένα καλάθι με άπλυτα. Μερικές ημέρες αργότερα η κοπέλα που τον κατήγγειλε εμφανίστηκε στο τμήμα και ομολόγησε πως το σεξ ανάμεσά τους ήταν συναινετικό. Ένας Θεός ξέρει τι πέρασε απ' το μυαλό της και τον κατηγόρησε.

«Κύριε Κάρλσεν», είπε ο Στόλεσεν και καθάρισε τον λαιμό του. «Λυπάμαι».

«Δεν έχει καμία σημασία», απάντησε εκείνος ψυχρά. Στο χέρι του είχε εμφανιστεί ένα Kongsberg Colt.

Τον κρότο του πυροβολισμού ακολούθησε ένα τοίμπημα στην κοιλιακή χώρα του Ρολφ Στόλεσεν, από το επίκεντρο του οποίου μια παράξενη παγωνιά άρχισε να απλώνεται σε κάθε μόριο του σώματός του. Ένας δεύτερος πυροβολισμός ακολούθησε προτού ο Στόλεσεν πέσει στα γόνατα, αυτή τη φορά όμως δεν ήταν εκείνος ο αποδέκτης. Δεν άκουσε τον τρίτο πυροβολισμό· ούτε τον τέταρτο. Οι δύο πρώτοι είχαν προκαλέσει ένα απόκοσμο βουητό στ' αφτιά του.

Αισθάνθηκε το σώμα του να πέφτει προς το πλάι, εκεί όπου μέχρι πρότινος βρισκόταν ο νεαρός που είχε συλλάβει. Τον είδε να τρέχει προς την έξοδο. Από το τραύμα στην κοιλιά του δραπέτευε αίμα. Το αίμα *του*. Προσπάθησε να

βουλώσει την τρύπα με το δεξί του χέρι. Κάτι καυτό τον χτύπησε στον κρόταφο. Ήταν ένας κάλυκας. Αναπήδησε μπροστά του κι έλειπα ακινητοποιήθηκε λίγα εκατοστά από τα μάτια του.

«Μη...»

Το αριστερό πόδι του οπλοφόρου βρισκόταν στα δεξιά της σφαίρας. Άπλωσε το ελεύθερο χέρι του για να το αρπάξει, να τον αναγκάσει να χάσει την ισορροπία του και να πέσει. Τεντώθηκε. Που να πάρει, το τραύμα πονούσε, έστελνε παγωμένες μαχαιριές στην κοιλιακή του χώρα. Τα ακροδάχτυλά του απείχαν λίγα μόλις χιλιοστά από το πόδι.

«Μη...»

Είδε τον άντρα να σωριάζεται χάμω, κάτω από τρεις ένστολους. Τον κακομοίρη, σκέφτηκε ο Στόλεσεν καθώς το φως τον εγκατέλειπε. Τον κακομοίρη. Τα κορδόνια του ήταν λυμένα.

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

29 Νοεμβρίου 1970

Ινγκεμποργκβίκα

«ΔΕΝ ΤΣΙΜΠΑΝΕ ΣΗΜΕΡΑ».

Τα μάτια του Άρνε Στόλεσεν ακολούθησαν την πετονιά από τα μολυβένια νερά της Στορφλούα μέχρι το σημείο όπου η άκρη του καλαμιού γινόταν ένα με τη γραμμή του ορίζοντα και στη συνέχεια κατέληξαν στη φιγούρα του Ρολφ Στόλεσεν, ο οποίος στεκόταν όρθιος δίπλα του, κρατώντας αδύναμα ένα κουτάκι μπίρα στα ροζιασμένα δάχτυλα του δεξιού του χεριού, κατεβάζοντας κάθε τόσο αθόρυβα μια γουλιά. Ένας ξεραμένος λεκές από μια λευκοκίτρινη σάλτσα «στόλιζε» την πυκνή γενειάδα του επιθεωρητή, κάτι που έκανε τον πατέρα του να σουφρώσει τη μύτη και να ρουθουνίσει, ξύνοντας ασυναίσθητα τα ξυρισμένα κόντρα μάγουλά του. Η μυρωδιά σανταλόξυλου από το πρωινό ξύρισμα δεν είχε υποχωρήσει ακόμα, παρόλο που είχαν περάσει κάμποσες ώρες από τότε.

«Ναι», συμφώνησε ο Ρολφ Στόλεσεν, δίχως να ανταποδώσει τη ματιά του πατέρα του. «Ίσως να τα μαζέψεις».

«Ποιος σου είπε ότι ψαρεύω για τα ψάρια;»

Ο επιθεωρητής έχυσε όση μπίρα είχε απομείνει στο κουτί στο λασπωμένο έδαφος και πέταξε το τενεκεδάκι στη θάλασσα. Πάνω από το νησάκι Στορέγια ένα σμάρι γλάροι έκοβαν κύκλους αργά, βρίσκοντας ρεύματα αέρα πάνω στα οποία γλιστρούσαν μέχρι να χρειαστεί να φτερουγίσουν κάνα δυο φορές κι έπειτα πάλι παραδίδονταν στο αρμονικό τους γλίστρημα.

«Ψαρεύω για να έχω κάτι να κάνω». Ο Άρνε Στόλεσεν σηκώθηκε αργά από τη μεταλλική καρέκλα όπου καθόταν και ίσιωσε με κόπο την πλάτη του. «Αν δεν κάνω κάτι, το μυαλό μου θα πειραχτεί. Όπως το δικό σου».

Ο κοκαλιάρικος δείκτης του ηλικιωμένου άντρα κάθισε επίμονα πάνω στον δεξιά του κρόταφο και ένα χαμόγελο σχηματίστηκε πάνω στα λεπτά χείλη του. Ο Ρολφ Στόλεσεν του έριξε μια φευγαλέα ματιά από το πλάι και πέρασε τη γλώσσα πάνω από το παχύ μουστάκι που κάλυπτε τα χείλη του.

«Πιστεύεις πως είσαι μια χαρά;»

«Μπαμπά...»

«Πώς είναι η Ίντα;»

Ο Ρολφ αναστέναξε και κύρτωσε τους ώμους. «Παίρνει φωτιά με το παραμικρό. Η εφηβεία της βγαίνει έντονα».

«Πέρασε από δω προχτές. Κάθισε ένα μισάωρο. Δεν είπαμε λέξη όσο ήταν εδώ, απλώς την άφησα να κλάψει. Κλαίει καθόλου στο σπίτι;»

«Όχι».

«Μάλλον επειδή στο σπίτι πρέπει να παίζει τον ρόλο του ενηλίκου, μιας και ο πατέρας της έχει μεταμορφωθεί σε έναν υπερτροφικό μπέμπη».

«Σου είναι εύκολο να μιλάς έχοντας ξεχάσει πώς συμπεριφερόσουν εσύ μετά τον θάνατο της μαμάς».

«Μα δεν το έχω ξεχάσει. Γι' αυτό άλλωστε έρχεσαι εδώ αντί να πας σε κάποιον ψυχολόγο. Δεν έχουν ψυχολόγο στην αστυνομία;»

Ο Ρολφ έχωσε τα χέρια στις τσέπες του παντελονιού του και ψαχούλεψε το εσωτερικό τους. Μερικά κέρματα, κλειδιά, κλωστές και χνούδι. Έβγαλε το χνούδι και το άφησε να δραπετεύσει πάνω σε μια ξαφνική ριπή αέρα. Το παρακολούθησε να αιωρείται βίαια μέχρι που χάθηκε στα νερά του κόλπου. Στα ίδια νερά είχε ονειρευτεί εκατοντάδες φορές πως έβρισκε τη λύτρωση. Μερικές στιγμές πόνου και απόγνωσης στις οποίες αναμφίβολα θα μετάνιωνε που επέλεξε αυτόν τον τρόπο για να τερματίσει τη ζωή του, αλλά οι πέτρες στις τσέπες του παλτού του και το βάρος των μουσκεμένων ρούχων θα τον απέτρεπαν απ' το να αλλάξει την απόφασή του, μέχρι που το οξυγόνο θα εξαφανιζόταν από τον οργανισμό του και εκείνος θα παραδινόταν στη γλυκιά ανυπαρξία που τόσο αποζητούσε από τότε που συνήλθε στη Μονάδα Εντατικής Θεραπείας στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο του Μπέργκεν.

«Ναι, έχουν», μουρμούρισε και κλότσησε ένα πετραδάκι με την μπότα του.

«Τι περιμένεις λοιπόν;»

Ο αέρας έφερε παρέα τον μακρινό ήχο από τον κινητήρα ενός αμαξιού. Ο Ρολφ γύρισε και είδε το σχήμα ενός αυτοκινήτου να κινείται στον δρόμο που χαράκωνε τον λόφο, αρκετές εκατοντάδες μέτρα πίσω τους. Ήξερε πως έρχονταν για εκείνον· και η καρδιά του σφίχτηκε.

«Θα πρέπει να πηγαίνω», είπε στον πατέρα του και έδειξε προς την κατεύθυνση του αμαξιού, το οποίο πλησίαζε με ταχύτητα προκλητικά μεγαλύτερη του ορίου.

«Ναι, το βλέπω». Ο Άρνε Στόλεσεν κάθισε ξανά στη μεταλλική καρέκλα και έβγαλε ένα πακέτο τσιγάρα από το τριμμένο παλτό του. Το έτεινε προς τη μεριά του γιου του και εκείνος πήρε ένα.

Το τσιγάρο αντιστάθηκε στη φλόγα για μερικά δευτερόλεπτα, προτού τελικά αρπάξει, και ο Ρολφ γέμισε τα πνευμόνια του με καπνό, τον οποίο κράτησε μέσα τους για κάμποσες στιγμές πριν τον στείλει να σχηματίσει μια σκάλα προς τον ουρανό. Το αμάξι είχε πλησιάσει αρκετά ώστε να φαίνονται τα διακριτικά της αστυνομίας πάνω στο σασί. Τα μάτια του επιθεωρητή στράφηκαν προς τον ουρανό. Είχαν βαριά εξήντα με ογδόντα λεπτά μουντάδας για να δουλέψουν προτού το σκοτάδι καταπνεί τη σκηνή του εγκλήματος.

Το γνώριμο σφίξιμο στην καρδιά του Ρολφ δυνάμωνε με κάθε μέτρο που κατάπινε το περιπολικό. Στο μυαλό του είχε ήδη διαδραματιστεί η σκηνή που θα ακολουθούσε. Ο αρχιφύλακας Ούλε Στραντ θα κατέβαινε από το αμάξι και θα τον ενημέρωνε πως το Μπέργκεν είχε έναν κάτοικο λιγότερο. Εκείνος θα ρουφούσε μια τελευταία τζούρα από το τσιγάρο και, αφού έλιωνε τη γόπα με το τακούνι της μπότας πάνω στο λασπωμένο χώμα, θα τον ακολουθούσε στο αμάξι.

Απέμεναν δύο ρουφηξιές καπνού στο τσιγάρο όταν ο Ούλε Στραντ τράβηξε χειρόφρενο και άνοιξε την πόρτα του οδηγού. Το βλοσυρό του ύφος μαρτυρούσε πως το προαίσθημα του Στόλεσεν έβγαινε αληθινό. Πήρε την τελευταία τζούρα από το τσιγάρο και άρχισε να προχωρά προς το περιπολικό. Με κάθε βήμα η καρδιά του σφιγγόταν ολοένα και περισσότερο. Οι νεκροί τον καλούσαν.

29 Νοεμβρίου 1970

Ίονταλ

ΚΑΝΕΙΣ ΤΟΥΣ ΔΕΝ ΜΙΛΗΣΕ στη διάρκεια της διαδρομής. Αφού ο αρχιφύλακας Στραντ έκανε μια σύντομη ενημέρωση στον προϊστάμενό του –Άγνωστη νεκρή στην κοιλάδα του Ίονταλ, πιθανή δολοφονία–, οι δύο άντρες μπήκαν στο περιπολικό και κατευθύνθηκαν νοτιοανατολικά, προς το όρος Ούλρικεν.

Ίονταλ.

Η αναφορά του ονόματος έστειλε αόρατες αράχνες πάνω στη σπονδυλική στήλη του Ρολφ Στόλεσεν. Η πόλη του Μπέργκεν περιβάλλεται από τα λεγόμενα Εφτά Όρη. Στους πρόποδες του ψηλότερου από αυτά, του Ούλρικεν, βρίσκεται η κοιλάδα του Ίονταλ. Οι ντόπιοι την αποκαλούσαν *Κοιλάδα του Θανάτου*, μιας και το μέρος αυτό είχε μια μυστηριακή σύνδεση με τον κάτω κόσμο. Στη διάρκεια του Μεσαίωνα οι υποψήφιοι αυτόχειρες του Μπέργκεν πήγαιναν εκεί για να αυτοκτονήσουν, ενώ τα προηγούμενα δέκα χρόνια μια σειρά από θανάτους ορειβατών είχαν γιγαντώσει

τον θρύλο της, ντύνοντάς την με την αύρα του απόκοσμου. Ο Στόλεσεν αναρωτήθηκε ποιος να ήταν ο άνθρωπος που η μοίρα τού επιφύλασσε τον θάνατο σε ένα τέτοιο αφιλόξενο μέρος.

Στάθμευσαν το περιπολικό περίπου ένα χιλιόμετρο από το σημείο. Άλλα τέσσερα περιπολικά και δύο βαν –ένα της ιατροδικαστικής υπηρεσίας και ένα της Σήμανσης– βρίσκονταν ήδη εκεί.

«Μπορείς να ανεβάσεις το παράθυρο;»

Ο Στόλεσεν γύρισε τον μοχλό ανεβάζοντας το παράθυρο, ενώ ταυτόχρονα αναρωτιόταν εάν αυτό ήταν κατεβασμένο σε όλη τη διάρκεια της διαδρομής, και στη συνέχεια βγήκε από το περιπολικό, ακολουθώντας με δυσκολία τον Στραντ. Το έδαφος ήταν ανώμαλο: κοφτερές πέτρες καλυμμένες από βρύα, κοντοί θάμνοι, μερικά γυμνά δέντρα διάσπαρτα στο λασπωμένο βραχώδες έδαφος συνέθεταν το τοπίο.

«Είσαι εντάξει, επιθεωρητή;»

Ο Στόλεσεν σκούπισε τις χοντρές σταγόνες ιδρώτα από το μέτωπο και τη μύτη του γνέφοντας καταφατικά στον αρχιφύλακα. Μπορούσε να φανταστεί την εικόνα που αντίκριζε ο Ούλε Στραντ: έναν κάθιδρο παχύσαρκο άντρα ο οποίος προσπαθούσε να διασχίσει ασθμαίνοντας το ανώμαλο έδαφος στα πρόθυρα καρδιακού επεισοδίου. Με λίγη τύχη, σκέφτηκε ο Στόλεσεν, η κοιλάδα ίσως ανέβαζε τον αριθμό των θυμάτων της σε δύο.

Η μυρωδιά τούς χτύπησε βίαια πολύ πριν η σκηνή του εγκλήματος μπει στο οπτικό τους πεδίο. Ο αρχιφύλακας Στραντ αναγκάστηκε να σταματήσει και να πάρει βαθιές ανάσες προκειμένου να ελέγξει το στομάχι του, το οποίο διαμαρτυρόταν έντονα. Ο Στόλεσεν είχε συναντήσει άλλη

μία φορά στην καριέρα του την οσμή αυτή, όταν κλήθηκε στα καφαλισμένα απομεινάρια μιας καλύβας στο Φλινγκκοντάλεν. Το σώμα του άτυχου ηλικιωμένου άντρα είχε απομακρυνθεί ώρες νωρίτερα, ωστόσο η μυρωδιά του είχε στοιχειώσει τον χώρο σαν φάντασμα το οποίο αρνιόταν να φύγει από τον κόσμο των ζωντανών. Η οσμή της καμένης ανθρώπινης σάρκας έμενε για πάντα χαραγμένη στη μνήμη όσων τη μύριζαν. Ο επιθεωρητής έφερε στον νου του στιγμιαία τους στρατιώτες που μπήκαν για πρώτη φορά σε στρατόπεδα συγκέντρωσης, εικοσιπέντε χρόνια νωρίτερα, και τη φρίκη που θα τους κυρίευε συνειδητοποιώντας πως η μυρωδιά που εισέβαλλε στα ρουθούνια τους ήταν ό,τι είχε απομείνει από σώματα συνανθρώπων τους.

Συνέχισαν τη μοναχική τους πορεία μέχρι που συνάντησαν τους πρώτους ένστολους. Εκείνοι χαιρέτησαν τον Στόλεσεν και εκείνος τους ανταπέδωσε με ένα νεύμα του κεφαλιού τον χαιρετισμό και συνέχισε μέχρι το σημείο όπου μια ομάδα λευκοντυμένων αντρών είχε περικυκλώσει μια συστάδα χορταριασμένων βράχων. Αναγνώρισε τον Ίνγκβαρ Άικερ, τον επικεφαλής της Σήμανσης, από το ψιλόλιγνο σουλούπι του. Με ύψος δύο μέτρα, ξεχώριζε ανάμεσα στους υφισταμένους του. Ο Άικερ, σαν να αισθάνθηκε μια αλλαγή στην ατμόσφαιρα, έκανε μεταβολή και είδε μέσα από τα χοντρά κοκάλινα γυαλιά του τον επιθεωρητή. Του έκανε νόημα να παραμείνει στη θέση του και άρχισε να τον πλησιάζει με βιαστικές δρασκελιές. Έβγαλε το γάντι βινυλίου από το δεξί του χέρι και αντάλλαξε χειραψία με τον Στόλεσεν.

«Δολοφονία;»

«Όσο πιθανή είναι και η αυτοκτονία».